

Monsenyor Romero i l'Opus Dei, una relació de llarga durada

Si els interessos de monsenyor Romero i el missatge de l'Opus Dei van coincidir en algun punt, va ser precisament en la necessitat de buscar la santedat que tots els cristians han de cercar i tirar endavant en i des del seu estat en el món. Un missatge que, com és prou sabut, és un aspecte clau de l'esperit de l'Opus Dei.

En el cas del nou beat, els seus biògrafs coincideixen a afirmar que la recerca de la santedat es va convertir, ja des dels anys primerencs de seminari a Roma¹, en una preocupació constant, que es va mantenir vigent al llarg de tota la seva vida². Encara més: quan va acabar els estudis ordinaris de teologia, es va proposar de fer la llicenciatura i, com a tema de la seva tesi, va triar una qüestió centrada en la santedat, concretament en la santedat com a obligació pròpia de tots els batejats (el títol ens ho mostra clarament: *De perfectione diversorum statuum in vita christiana iuxta ven. P. Ludovicum De La Puente*). Una tesi que, malauradament, no va arribar a defensar a causa de la situació de la guerra mundial i de la necessitat de tornar a El Salvador.

Per tot plegat, no resulta gens estrany que se sentís atret pel missatge de l'Opus Dei així que el va conèixer. Segons Morozzo,

¹ «Romero aspirava a ser sant. Escrivia a la seva mare un cop al mes, i en les seves cartes remarcava contínuament “que s'encaminava cap a la perfecció”. Com que no tenia diners per comprar llibres, Romero redactava a mà fitxes de lectura i pensaments que li interessaven. La majoria –i n'hi ha milers, de fitxes– tracten sobre espiritualitat, ascètica i mística. No és pas inusual que un seminarista s'interessi per la perfecció cristiana i per assolir la santedat, però en el cas de Romero aquest interès resulta molt marcat». Morozzo della Rocca, Roberto. *Oscar Romero. Vida, pasión y muerte en El Salvador*. Ediciones Sígueme. Salamanca, 2010 (pàg. 60).

² Quan parla de les fitxes que Mons. Romero va anar recopilant al llarg de tota la vida, Mons. Jesús Delgado en fa una valoració temàtica general: «Sembla ben clar, en primer lloc, que l'eix de l'espai cultural de monsenyor Romero va ser, des de la joventut, l'interès que tenia per la perfecció cristiana, no com una dada científica de caràcter intel·lectual, sinó més aviat com a resposta del cor a la crida a la santedat». Delgado, Jesús, «La cultura de monseñor Romero» dins de Morozzo Roberto (ed.). *Oscar Romero. Un obispo entre guerra fría y revolución*. Editorial San Pablo, Madrid 2003 (pàg. 49).

allò que Romero admirava de l'Opus Dei era «la seva ferma espiritualitat, la seva fidelitat a l'Església, el compromís en el treball i el sentit sobrenatural, un seguit de característiques que ell mateix cultivava en la pròpia vida. Romero, de fet, resava molt i se sentia esperonat a actuar gràcies a l'oració, era seriós i decidit en la feina, i volia ser fidel a l'Església i a Crist»³.

Una llarga entrevista amb sant Josepmaria

Segons explica ell mateix, va conèixer personalment sant Josepmaria Escrivà; i, tal com recull Mons. Joaquín Alonso, un fidel col·laborador del fundador de l'Opus Dei, Mons. Romero va mantenir una llarga entrevista amb sant Josepmaria Escrivà el dia vuit de novembre de 1974. Mons. Alonso afirma: «La conversa es va allargar gairebé una hora i, en acabar, Mons. Romero em va confessar que aquella trobada l'havia deixat profundament impressionat. Em va dir que sant Josepmaria l'havia confortat en la fe, que el fundador de l'Opus Dei l'havia abraçat i l'havia fet sentir estimat i acompanyat»⁴.

De fet, quan sant Josepmaria va traspasar, l'any 1975, monsenyor Romero va escriure una carta a la Santa Seu en què sol·licitava l'obertura de la causa de la seva beatificació. Entre d'altres punts, s'hi expressava amb aquestes paraules: «Vaig tenir la sort de conèixer monsenyor Escrivà de Balaguer personalment, i de rebre'n coratge i fortalesa per ser fidel a la doctrina inalterable de Crist, i per servir amb afany apostòlic la Santa Església Romana»⁵.

El bisbe Romero busca orientació espiritual

La relació de monsenyor Romero amb l'Opus Dei no va ser només institucional o d'admiració pel seu fundador o la seva espiritualitat. De fet, a El Salvador, durant la dècada dels seixanta i els setanta, va ser un sacerdot de l'Opus Dei, el Rnd. Juan Aznar, qui li va fer de conseller espiritual durant uns anys, tal com ha quedat reflectit en la correspondència entre tots dos. És el cas, per exemple, de quan Romero, en una carta de l'any 1970, li confessa al pare Aznar que «ningú com vostè coneix la meva ànima»; o de l'any 1973, quan el felicita per Nadal i escriu: «No oblidó mai les seves sàvies orientacions»⁶.

³ Ibid., pàg. 71.

⁴ Alonso, Joaquín. *Monseñor Romero era un hombre de Dios*. Disponible a <http://opusdei.org/es-es/article/monsenor-romero-fue-un-hombre-de-dios/>

⁵ Citació recollida per Morozzo, Ibid., pàg. 71.

⁶ Citats per Alonso, Joaquín a Ibid.

Quan sant Josepmaria va traspasar, l'any 1975, monsenyor Romero va escriure una carta a la Santa Seu en què sol·licitava l'obertura de la causa de la seva beatificació.

Més endavant, el Rnd. Juan Aznar es trasllada a Costa Rica, i aquesta tasca de conseller espiritual és realitzada pel Rnd. Fernando Sáenz Lacalle, com en diverses entrevistes remarquen Mons. Jesús Delgado i Mons. Ricardo Urioste. En aquest sentit, el seu biògraf Morozzo esmenta que monsenyor Romero acudeix a l'Opus Dei, entre els anys 1967 i 1974, durant la seva etapa com a bisbe auxiliar a San Salvador, tot buscant «rebre orientació espiritual i disciplina interior» per part del «seu confessor, el jove Fernando Sáenz Lacalle⁷, d'origen espanyol»⁸.

Durant els anys en què fou arquebisbe a San Salvador, monsenyor Romero, contràriament al que alguns han escrit⁹, continua tenint «un clar referent espiritual en l'Opus Dei, i molt especialment en el Rnd. Sáenz Lacalle»¹⁰. Fins i tot durant els seus anys com a arquebisbe, Romero va manifestar en diverses ocasions –que es recullen en el seu diari personal–, l'afecte que sentia per l'Opus Dei amb expressions no formals. És el cas, per exemple, del dia 30 de març de 1979, en què beneeix «els pares de l'Opus Dei com a pastors i amics»¹¹, o fa un elogi de l'«obra silenciosa i molt espiritual» de l'Opus Dei, que insisteix en la santificació a través del treball, i comenta que li sembla «que és una mina de riquesa per a la nostra Església, la santedat del laic en la seva pròpia professió»¹².

Per comprendre l'afecte que monsenyor Romero sentia pel fundador de l'Opus Dei, és interessant conèixer el contingut d'una carta que Romero adreça al Rnd. Antonio Rodríguez, en què li agraeix que li hagi enviat un full informatiu sobre Mons. Escrivà, que acabava de traspasar. És del 28 d'octubre de 1976, i hi podem llegir el següent: «amb molta emoció, he rebut el Full informatiu de Mons. Josepmaria Escrivà de Balaguer. Li agraeixo que hagi tingut l'amabilitat d'enviar-me'l. Aquesta publicació és una expressió ben viva de la personalitat i de la vida santa de l'inoblidable fundador de l'Opus Dei. La seva lectura actualitzarà, en els membres d'aquesta comunitat, l'exemple de santedat que va ser monsenyor Balaguer [sic.], incitarà a la perfecció al cristià de qual-

⁷ Sacerdot de la prelatura personal de l'Opus Dei. Nomenat l'any 1985 bisbe auxiliar de Santa Ana, i, posteriorment, successor de monsenyor Romero en l'arquebisbat de San Salvador entre 1995 i 2008.

⁸ Morozzo, *Ibid.*, pàg. 126.

⁹ Z. Diez i J. Macho, *En Santiago de María me topé con la miseria. Dos años de la vida de monseñor Romero (1975-1976). ¿Años de Cambio?* Vegeu també: López Vigil M., *Piezas para un retrato*, San Salvador, 1993. Tots dos citats per Morozzo (pàg. 280).

¹⁰ *Ibid.*, pàg. 280.

¹¹ Diari de monsenyor Romero, pàg. 147.

¹² Diari de monsenyor Romero, 6 de setembre de 1974, pàg. 274.

sevol ambient i posició, i serà focus de santificació sacerdotal per a tots els qui fem present el Crist a l'altar»¹³.

Segons Morozzo, l'«abundant correspondència del Romero arquebisbe amb persones de l'Opus Dei no conté líriques efusions de sentiments, però tampoc hi ha observacions crítiques»¹⁴. I, per fonamentar aquesta observació, l'autor recull diverses citacions de la correspondència que monsenyor Romero va mantenir amb monsenyor Álvaro del Portillo (aleshores, president general de l'Opus Dei), amb el Rnd. Sáenz Lacalle i altres sacerdots de l'Opus Dei. Entre aquestes cartes, hi destaca la que monsenyor Romero va escriure a monsenyor del Portillo amb motiu de la celebració del cinquantè aniversari de la fundació de l'Opus Dei¹⁵.

¹³ Arxiu Històric de l'Arxidiòcesi de San Salvador.

¹⁴ *Ibid.*, pàg. 281.

¹⁵ «L'admirable expansió d'aquesta obra apostòlica pels cinc continents i la diversitat d'activitats de promoció humana i de formació espiritual que ha promogut entre persones de totes les classes socials, són senyals externs de la fondària sobrenatural d'aquesta comesa. Amb tot el meu afecte, imparteixo la meua benedicció a l'Opus Dei, a qui agraeixo el seu servei a tota l'Església, i, especialment, el que han fet durant més de vint anys a l'Arxidiòcesi de San Salvador» (Carta del 6 de juliol de 1979 a Mons. Álvaro del Portillo), Arxiu Històric de l'Arxidiòcesi de San Salvador.

Segons Morozzo, l'«abundant correspondència del Romero arquebisbe amb persones de l'Opus Dei no conté líriques efusions de sentiments, però tampoc hi ha observacions crítiques».

Missa a la casa central de l'Opus Dei

Un altre testimoni d'aquesta relació afectuosa entre monsenyor Romero i l'Opus Dei es troba recollit a l'entrevista a monsenyor Joaquín Alonso, ja citada, quan diu: «Recordo que el 26 de juny de 1978 —tres anys després que sant Josepmaria se n'anés al cel— va venir a celebrar la Santa Missa a la cripta de Santa Maria de la Pau, on aleshores hi havia les despulles mortals del fundador. Jo el vaig assistir, en la celebració, juntament amb Mons. Francisco Vives. Va pronunciar una homilia breu, plena d'afecte i d'agraïment a sant Josepmaria, i va assenyalar que, des del primer moment en què s'havien conegut, es va sentir atès com un germà. Paraules que també va deixar escrites en una carta»¹⁶.

La seva relació amb l'Opus Dei en general, i amb monsenyor Sáenz en particular, es va mantenir al llarg de tota la seva vida. Fins al punt que —com és prou sabut¹⁷— el dia del seu martiri, al matí, havia anat a fer una excursió per reposar, a la platja, i l'havien acompanyat, a més de monsenyor Sáenz, el Rnd. Modesto López, mossèn de la catedral, el Rnd. Sergio Moreno, mossèn de San José Guayabal i el Rnd. Andrés Ocaña, sacerdot de la prelatura de l'Opus Dei. Es tractava, puntualitza Morozzo, «d'un dels recessos periòdics de Romero amb l'Opus Dei, que ell aprofita per descansar, estudiar i cultivar la fraternitat sacerdotal»¹⁸.

Quan, tot just passades les sis de la tarda, cau abatut al peu de l'altar per la bala que li va segar la vida, els feligresos que hi eren presents s'afanyen a dur-lo ràpidament a la Policlínica Salvadoreña. Durant la confusió que, com és lògic, provoca l'ingrés de monsenyor a l'hospital, la portera¹⁹ avisa per telèfon a una persona que coneixia monsenyor Sáenz, el qual havia de ser el seu successor en l'arquebisbat de San Salvador, que arriba de pressa a l'hospital i encara és a temps d'administrar els sants olis a monsenyor Romero, que ja agonitzava en una llitera de la sala d'urgències.

Va pronunciar una homilia breu, plena d'afecte i d'agraïment a sant Josepmaria, i va assenyalar que, des del primer moment en què s'havien conegut, es va sentir atès com un germà.

¹⁶ Disponible a <http://opusdei.org/es-es/articulo/monsenor-romero-fue-un-hombre-de-dios/>

¹⁷ Vegeu Montesinos Rivas, L., "El último día de monseñor Romero", a *Orientación*, 1 d'abril de 1984; i Sáenz Lacalle, F. "Juntos el último día de su vida", a *Orientación* (17 de març de 1966).

¹⁸ Morozzo, *Ibid.*, pàg. 412.

¹⁹ Testimoni de Maria Alicia Rosales. No publicat.